

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
Federation of Accounting Professions
Under The Royal Patronage of His Majesty The King

เอกสารประกอบการบรรยาย

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ TFRSs กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันสกฤต วิจิตรเลขการ

ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีฯ

วันพุธที่ 29 กรกฎาคม 2563 เวลา 13.00-15.00 น.

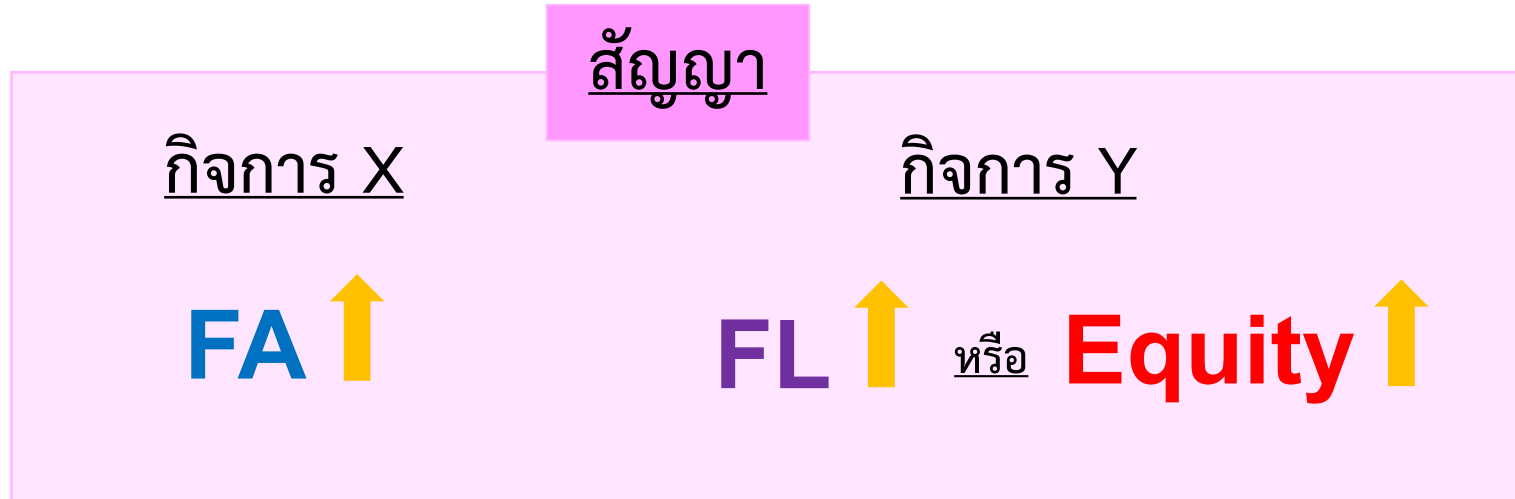
บรรยายโดยการถ่ายทอดสดผ่าน Facebook สภาวิชาชีพบัญชีฯ

หัวข้อการบรรยาย

- การจัดประเภทรายการหนี้สินทางการเงินและตราสารทุน
- การรับรู้และการวัดมูลค่ารายการสินทรัพย์ทางการเงิน
- การรับรู้และการวัดมูลค่ารายการหนี้สินทางการเงิน
- การด้อยค่าสินทรัพย์ทางการเงิน
- การบัญชีป้องกันความเสี่ยง
- การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงิน (Financial Instruments - FI)

หมายถึง สัญญาใด ๆ ที่ทำให้กิจการหนึ่งมี “**สินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Assets - FA)**” เพิ่มขึ้น และ อีกกิจการหนึ่งมี “**หนี้สินทางการเงิน (Financial Liabilities- FL)**” หรือ “**ตราสารทุน (Equity Instruments)**” เพิ่มขึ้น

สินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Assets) หมายถึง สินทรัพย์ดังต่อไปนี้

1) เงินสด

2) ตราสารทุนของกิจการอื่น

3) สิทธิตามสัญญา

3.1) ที่จะ**รับ**เงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นจากกิจการอื่น หรือ

3.2) ที่จะแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินกับกิจการอื่น
ภายใต้เงื่อนไขที่จะ**เป็นประโยชน์ต่อกิจการ** หรือ

4) สัญญาที่จะหรืออาจจะได้รับชำระด้วยตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกและเป็น

4.1) รายการที่ไม่ใช่ตราสารอนุพันธ์ ซึ่งกิจการมีหรืออาจจะมีภาระผูกพันที่จะ**รับ**ตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้
ออกในจำนวนที่ผันแปร หรือ

4.2) ตราสารอนุพันธ์ที่จะหรือ**อาจจะได้รับชำระ**เป็นสิ่งที่ไม่ใช่การแลกเปลี่ยนระหว่างเงินสดหรือ
สินทรัพย์ทางการเงินอื่นในจำนวนที่แน่นอนกับตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกในจำนวนที่แน่นอน
ในที่นี้ตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกจะไม่รวมเครื่องมือทางการเงินที่ให้สิทธิขายคืนที่จัดประเภทเป็น
ตราสารทุนตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 16ก และ 16ข และเครื่องมือทางการเงินที่ทำให้กิจการมีภาระ
ผูกพันในการส่งมอบตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกให้กิจการอื่นตามสัดส่วนของสินทรัพย์สุทธิของ
กิจการเฉพาะในช่วงที่กิจการชำระบัญชี และถูกจัดประเภทเป็นตราสารทุนตามที่กล่าวในย่อหน้า
ที่ 16ค และ 16ง หรือตราสารที่มีสัญญาว่าจะมีการได้รับหรือส่งมอบตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกใน
อนาคต

Financial Assets

- เงินสด
 - ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ
 - สิทธิตามสัญญา
 - เงินลงทุนในตราสารหนี้
 - เงินลงทุนในตราสารทุน
 - ตราสารอนุพันธ์
- เป็นต้น

หนี้สินทางการเงิน (Financial Liabilities) หมายถึง หนี้สินดังต่อไปนี้

1) ภาระผูกพันตามสัญญา

- 1.1) ที่จะ**ส่งมอบ**เงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นให้กิจการอื่น หรือ
- 1.2) ที่จะแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินกับกิจการอื่น
ภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้**กิจการเสียประโยชน์** หรือ

2) สัญญาที่จะหรืออาจจะชำระด้วยตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกและเป็น

- 2.1) รายการที่ไม่ใช่ตราสารอนุพันธ์ ซึ่งกิจการมีหรืออาจจะมีภาระผูกพันที่จะ**ส่งมอบ**ตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกในจำนวนที่ผันแปร หรือ

- 2.2) ตราสารอนุพันธ์ที่จะหรือ**อาจจะชำระ**เป็นสิ่งที่อื่นที่ไม่ใช่การแลกเปลี่ยนระหว่างเงินสดหรือ

สินทรัพย์ทางการเงินอื่นในจำนวนที่แน่นอนกับตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกในจำนวนที่แน่นอน สำหรับวัตถุประสงค์ดังกล่าว สิทธิเลือก หรือใบสำคัญแสดงสิทธิเพื่อให้ได้มาซึ่งตราสารทุนที่กิจการ เป็นผู้ออกในจำนวนตราสารทุนที่แน่นอน เป็นจำนวนเงินที่แน่นอนไม่ว่าจะเป็นสกุลเงินใด ๆ จะถือว่าเป็นตราสารทุน หากกิจการเสนอสิทธิ สัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือขาย หรือใบสำคัญแสดงสิทธิดังกล่าวตามสัดส่วนให้แก่ผู้เป็นเจ้าของในขณะนั้นทุกคนซึ่งถือตราสารในลำดับชั้นเดียวกันกับตราสารทุนที่ไม่เป็นตราสารอนุพันธ์ที่กิจการเป็นผู้ออก ดังนั้นตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกไม่รวมเครื่องมือทางการเงินที่ให้สิทธิขายคืนซึ่งถูกจัดประเภทเป็นตราสารทุนตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 16ก และ 16ข เครื่องมือทางการเงินที่ทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่จะต้องส่งมอบตราสารทุนตามสัดส่วนของสินทรัพย์สุทธิของกิจการเฉพาะในช่วงที่กิจการชำระบัญชีและถูกจัดประเภทเป็นตราสารทุนตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 16ค และ 16ง หรือตราสารที่มีสัญญาว่าจะมีการรับหรือส่งมอบตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกในอนาคต

Financial Liabilities

- เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย
 - เงินกู้ยืม
 - หุ้นกู้
 - ตราสารอนุพันธ์
- เป็นต้น

ตราสารทุน (Equity Instrument) หมายถึง

สัญญาที่แสดงว่าผู้ถือตราสารเป็นเจ้าของ**ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์**ของกิจการหลังหักหนี้สินทั้งหมด

เครื่องมือทางการเงิน

กิจการ X

FA ↑

กิจการ Y

FL ↑ หรือ Equity ↑

งบแสดงฐานะการเงิน

สินทรัพย์	หนี้สิน
	ส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$$

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

กำไรสุทธิ (NI หรือ PL)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (OCI)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (CI)

$$\text{กำไรสุทธิ} + \text{กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น} = \text{กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ}$$

เครื่องมือทางการเงิน

ปี 2563 (2020)

บังคับใช้แทน

TAS 32 เรื่อง การแสดงรายการสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

TFRS 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

TFRS 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

TAS 101 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

TAS 104 เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559)

TAS 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559)

TAS 107 เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559)

แนวปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน

แนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับหุ้นทุนซื้อคืนของกิจการ

เครื่องมือทางการเงิน

ปี 2563 (2020)

2 TFRS 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives), Embedded
Derivatives and Financial Guarantees)

การด้อยค่า (Impairment)

การบัญชีป้องกันความเสี่ยง (Hedge Accounting)

การรับรู้รายการ (Recognition)

การวัดมูลค่า (Measurement)

การจัดประเภทรายการ (Classification)

การตัดรายการ (Derecognition)

1 TAS 32 เรื่อง การแสดงรายการ สำหรับเครื่องมือทางการเงิน

➔ การแสดงรายการ (Presentation)

เครื่องมือทางการเงิน (Financial Instruments)

สินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Assets)

หนี้สินทางการเงิน (Financial Liabilities)

การจัดประเภทหนี้สินทางการเงินและตราสารทุน

การหักกลบ (Offsetting)

หุ้นทุนซื้อคืน (Treasury Shares)

ดอกเบี้ยและเงินปันผล

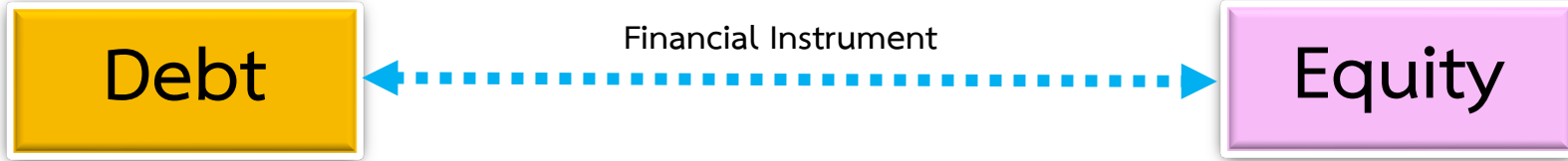
เครื่องมือทางการเงินแบบผสม (Compound Financial Instruments)

3 TFRS 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูล สำหรับเครื่องมือทางการเงิน

➔ การเปิดเผยข้อมูล (Disclosures)

- TFRIC 16 เรื่อง การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
- TFRIC 19 เรื่อง การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

Financial Liability VS Equity Instrument

TAS 32 การแสดงรายการสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

25

เครื่องมือทางการเงินอาจกำหนดให้กิจการส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นหรือชำระด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทำให้เครื่องมือทางการเงินนี้เป็นหนี้สินทางการเงิน เมื่อเหตุการณ์ในอนาคตซึ่งมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นหรือเมื่อเหตุการณ์ดังกล่าวไม่เกิดขึ้น (หรือจากผลลัพธ์ของสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน) ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของทั้งผู้ออกและผู้ถือเครื่องมือทางการเงิน เช่น การเปลี่ยนแปลงในดัชนีตลาดหุ้น ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ยหรือข้อกำหนดด้านภาษี หรือรายได้ในอนาคต กำไรสุทธิ หรืออัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ผู้ออกเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้ไม่มีสิทธิอันปราศจากเงื่อนไขที่จะหลีกเลี่ยงการส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น (หรือการชำระด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทำให้เครื่องมือทางการเงินนี้เป็นหนี้สินทางการเงิน) ดังนั้น เครื่องมือทางการเงินเป็นหนี้สินทางการเงินของผู้ออก เว้นแต่

- 25.1 ส่วนหนึ่งของเงื่อนไขการชำระที่อาจเกิดขึ้นกำหนดให้กิจการชำระด้วยเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น (หรือวิธีอื่นใดซึ่งทำให้เครื่องมือทางการเงินนี้เป็นหนี้สินทางการเงิน) ไม่เป็นธุรกรรมที่เกิดขึ้นจริง
- 25.2 ผู้ออกต้องชำระภาระผูกพันด้วยเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น (หรือวิธีอื่นใดซึ่งทำให้เครื่องมือทางการเงินนี้เป็นหนี้สินทางการเงิน) เฉพาะเมื่อมีการชำระบัญชีของผู้ออก หรือ
- 25.3 เครื่องมือทางการเงินนั้นมีลักษณะทั้งหมดและเป็นตามเงื่อนไขตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 16ก และ 16ข

the issuer can be required to settle the obligation in cash or another financial asset (or otherwise to settle it in such a way that it would be a financial liability) only in the event of liquidation of the issuer; or

Financial Liability VS Equity Instrument

Thaibma : สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย

Friday at 18:00 • 🌐

📄 Perpetual bond กับมาตรฐานบัญชีใหม่ ⚖️

1 พ.ย. 2562

Perpetual bond

กับมาตรฐานบัญชีใหม่

คุณสมบัติของ Perpetual bond

- ✓ ไม่กำหนดวันไถ่ถอน
- ✓ ไถ่ถอนเมื่อเลิกกิจการ
- ✓ เลื่อนจ่ายดอกเบี้ยได้
(ซึ่งจะห้ามจ่ายปันผล
ของหุ้นสามัญด้วย)
- ✓ เป็นหุ้นกู้ด้อยสิทธิ
- ✓ ผู้ออกมีสิทธิไถ่ถอน
ก่อนกำหนด (มี call
option)

TAS 32

Perpetual bond อาจถูกตีความว่า ไม่สามารถนับเป็นตราสารทุนได้

- ผู้ออกมีการเตรียมการรองรับกับมาตรฐานบัญชีใหม่ไว้แล้ว
- อย่างไรก็ตาม Perpetual bond ที่มีการเสนอขายไปก่อน
หน้านี้ ทางสภาวิชาชีพบัญชีกำลังพิจารณามาตรการ
รองรับที่เป็นธรรมและไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้ออก
- ทั้งนี้ นักลงทุนควรศึกษาทำความเข้าใจลักษณะและความ
เสี่ยงของ Perpetual bond ก่อนตัดสินใจลงทุน

Financial Liability VS Equity Instrument

ThaiBMA : สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย

Friday at 18:00 • 🌐

1 พ.ย. 2562

📄 Perpetual bond กับมาตรฐานบัญชีใหม่ ⚖️

◆ การออกหุ้นกู้ด้วยสิทธิคล้ายหุ้นไม่กำหนดอายุ หรือ perpetual bond ในช่วงที่ผ่านมาค่อนข้างคึกคัก และได้รับความสนใจจากนักลงทุน แต่จากการที่จะนำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 เรื่องการแสดงผลการเครื่องมือทางการเงิน (TAS 32) มาใช้ในปีหน้า ทำให้มีการตีความในประเด็นของการจัดประเภทตราสารว่าเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน หรือ หุ้น กันใหม่ และอาจทำให้ Perpetual bond ซึ่งเดิมบันทึกบัญชีเป็น "หุ้น" ของผู้ออก ถูกจัดเป็น "หนี้สิน" แทน ซึ่งทำให้ผู้ออกและนักลงทุนเกิดความกังวลเพราะจะมีผลให้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของหลายบริษัทที่ออก Perpetual bond เพิ่มขึ้นจริงๆ แล้วน่ากังวลแบบนั้นไหม

◆ TAS 32 ใหม่ระบุว่า ในกรณีที่การชำระคืนเงินต้นเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอนาคตที่มีความไม่แน่นอน และอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ออกตราสารนั้นจะต้องบันทึกบัญชีเป็น "หนี้สิน" กิจกรรมจะบันทึกบัญชีเป็น "หุ้น" ได้กรณีที่การชำระคืนเงินต้นเกิดจากการชำระบัญชีเพื่อเลิกกิจการของผู้ออกเท่านั้น ในขณะที่ Perpetual bond ที่ออกมาก่อนหน้านี้มีการระบุเงื่อนไขการชำระคืนเงินต้นให้รวมไปถึงกรณีที่ผู้ออกล้มละลาย เข้าสู่แผนฟื้นฟู กิจการ หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์ เหตุการณ์เหล่านี้อาจถูกผู้สอบบัญชีมองว่าเป็นเหตุการณ์ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม และจะทำให้ผู้ออกหุ้นกู้ประเภทนี้ต้องบันทึกบัญชีเป็น "หนี้สิน" จากเดิมที่บันทึกไว้เป็น "หุ้น"

◆ แต่จากการติดตามการออก Perpetual bond หลายรายที่กำลังเสนอขายในช่วงนี้ พบว่า ผู้ออกได้มีการเตรียมการรองรับมาตรฐานบัญชีใหม่นี้ไว้แล้วเช่น กำหนดเงื่อนไขชำระคืนเงินต้นให้สอดคล้องกับเงื่อนไขการบันทึกบัญชีเป็น "หุ้น" ตามมาตรฐานการบัญชีใหม่ฉบับที่ 32 นี้ ดังนั้น จึงไม่มีประเด็นที่จะทำให้ต้องถูกจัดประเภทใหม่เป็น "หนี้สิน" แต่อย่างใด

◆ สำหรับ Perpetual bond ที่มีการออกมาแล้วก่อนหน้านี้ สภาวิชาชีพบัญชีอยู่ระหว่างพิจารณามาตรการผ่อนผันการบังคับใช้ เพื่อให้มีเวลาในการแก้ไขข้อกำหนดสิทธิ หรือ ออกตราสารรุ่นใหม่ที่เป็นไปตามเกณฑ์บัญชีใหม่ ดังนั้น จึงไม่น่าจะเกิดผลกระทบที่ทำให้ ผู้ออก Perpetual bond รายก่อนๆ มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเพิ่มขึ้นในทันที

◆ อย่างไรก็ตาม การลงทุนใน Perpetual bond หรือ หุ้นกู้ไม่มีกำหนดอายุ หรือ หุ้นกู้ชั่วนิรันดร์ ก็ถือว่ามีความเสี่ยงและมีความซับซ้อนมากกว่าหุ้นกู้ทั่วไป ซึ่งนักลงทุนควรศึกษาทำความเข้าใจลักษณะและความเสี่ยงของ Perpetual bond (บทความ "Perpetual bond คึกคักส่งท้ายปี 62" <http://www.thaibma.or.th/EN/Investors/Individual/Blog/2019/09102019.aspx>) ก่อนตัดสินใจลงทุน

Financial Liability VS Equity Instrument

ที่มา: <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/116897>

โดย คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

กทบ. เคาะ! ฟ่อนผืน “หุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน” เป็นทุนได้อีกไม่เกิน 3 ปี

เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (กทบ.) มีมติเห็นชอบการฟ่อนผืนให้กิจการที่ออกหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุนที่มีการเสนอขายและได้รับชำระค่าหุ้นกู้นั้นก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จัดประเภทรายการหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของส่วนของผู้ถือหุ้น (“ทุน”) ในงบการเงินภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี นับจากวันที่ 1 มกราคม 2563 ตามที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีเสนอ

การฟ่อนผืนดังกล่าวเป็นเพียงการให้ระยะเวลาในการจัดประเภทรายการของหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุนสำหรับกิจการที่มีการเสนอขายหุ้นกู้นั้นก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เพื่อให้กิจการที่ออกหุ้นกู้นั้นมีระยะเวลาเตรียมตัวบริหารจัดการที่จำเป็นและเท่าเทียมกัน เพื่อบรรเทาผลกระทบในการจัดประเภทรายการใหม่ของหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุนที่อาจส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนหนี้สินต่อทุนที่สูงขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้กิจการที่ออกหุ้นกู้นั้นต้องเร่งบริหารจัดการหุ้นกู้ให้ตรงตามมาตรฐานการบัญชีภายใน 1 มกราคม 2563 อย่างไรก็ตาม กิจการที่เลือกจัดประเภทรายการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของทุนต้องเปิดเผยเหตุผลที่เลือกจัดประเภทรายการเป็นส่วนหนึ่งของทุนและผลกระทบต่อทุกรายการในงบการเงินหากต้องจัดประเภทรายการดังกล่าวเป็นหนี้สินทางการเงิน ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

Financial Liability VS Equity Instrument

ที่มา: <http://www.tfac.or.th/Article/Detail/116897>

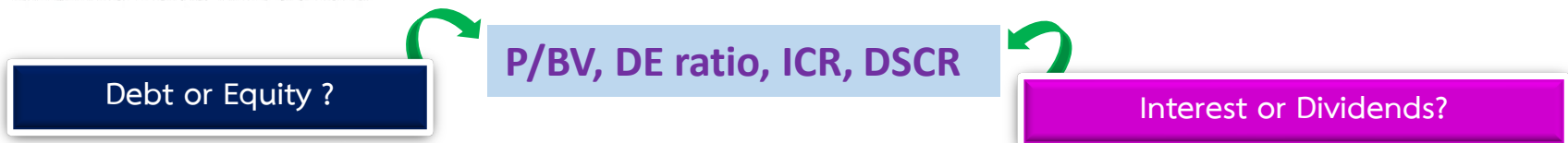
โดย คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ลักษณะสำคัญของ **“หุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน”** ที่จัดประเภทเป็นทุนตาม TAS 32 คือ การไถ่ถอนหุ้นกู้จะเกิดขึ้นเมื่อเลิกกิจการ โดยชำระคืนเงินต้นเพียงครั้งเดียวเมื่อเลิกกิจการ ทั้งนี้ผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิเลื่อนชำระดอกเบี้ยพร้อมกับสะสมดอกเบี้ยจ่ายไปชำระในวันใด ๆ ก็ได้ให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้โดยไม่จำกัดระยะเวลาและจำนวนครั้ง ตามดุลยพินิจของผู้ออกหุ้นกู้แต่เพียงฝ่ายเดียว ปัจจุบันกิจการที่ออก **“หุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน”** จัดประเภทตราสารดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของ **“ทุน”** ในงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลารายงาน ก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2562 แต่ในเอกสาร **“ข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้”** (ข้อกำหนดสิทธิฯ) มักมีข้อกำหนดที่อาจตีความได้ว่าผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิได้รับชำระคืนก่อนการชำระบัญชีหรือได้รับชำระคืนก่อนเลิกกิจการ เป็นเหตุให้กิจการผู้ออกหุ้นกู้ในลักษณะดังกล่าวต้องจัดประเภทรายการใหม่เป็น **“หนี้สินทางการเงิน”** ในงบการเงินทันทีเมื่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป สถานการณ์ดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของกิจการผู้ออกหุ้นกู้ทันที

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการจัดประเภทรายการหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุนดังกล่าวเป็น ครั้งแรกภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาที่ผ่อนผันดังกล่าว หากกิจการที่ยังคงมีหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุนคงเหลืออยู่ในงบการเงิน และหุ้นกู้ดังกล่าวยังคงมีลักษณะสำคัญที่เข้าเงื่อนไขการจัดประเภทเป็นหนี้สินทางการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 กิจการต้องจัดประเภทรายการใหม่สำหรับหุ้นกู้ดังกล่าว และรายการอื่นที่เกี่ยวข้องกับตราสารดังกล่าวเป็นหนี้สินทางการเงิน และถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการปฏิบัติในช่วงการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ

ทั้งนี้การผ่อนผันดังกล่าวไม่ได้เป็นการเลื่อนวันที่มีผลบังคับใช้ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน (TAS 32) โดยมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 ยังคงมีวันที่มีผลบังคับใช้เป็นวันที่ 1 มกราคม 2563 เหมือนเดิม

TFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน

การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

การจัดประเภทรายการ

การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรก

การวัดมูลค่าภายหลัง

กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงิน เฉพาะเมื่อกิจการเป็นคู่สัญญาตามข้อกำหนดของสัญญาของเครื่องมือทางการเงินนั้น

- โดยเมื่อกิจการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินใดๆ เป็นครั้งแรก กิจการต้องจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวตามเกณฑ์การจัดประเภทรายการสินทรัพย์ทางการเงิน (ย่อหน้าที่ 4.1.1 ถึง 4.1.5) และ
- วัดมูลค่าตามเกณฑ์ที่กำหนด (ย่อหน้าที่ 5.1.1 ถึง 5.1.3)

1 AMC

Amortized Cost

วิธีราคาทุนตัด
จำหน่าย

กิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินด้วย มูลค่ายุติธรรม*

* บวกหรือลบด้วย ต้นทุนการเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินทรัพย์ทางการเงินในกรณีของสินทรัพย์ทางการเงิน ไม่ได้วัดด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุน (FVTPL)

2 FVOCI (R)

Fair Value through Other
Comprehensive Income

(Recycling)

วิธีมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุน
เบ็ดเสร็จอื่นแบบ Recycling

3

FVTPL

Fair Value through
Profit or Loss

วิธีมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุน

Fair Value Method

4

FVOCI (NR)

Fair Value through Other
Comprehensive Income

(Non-Recycling)

วิธีมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุน
เบ็ดเสร็จอื่นแบบ Non-Recycling

★ TFRS 13

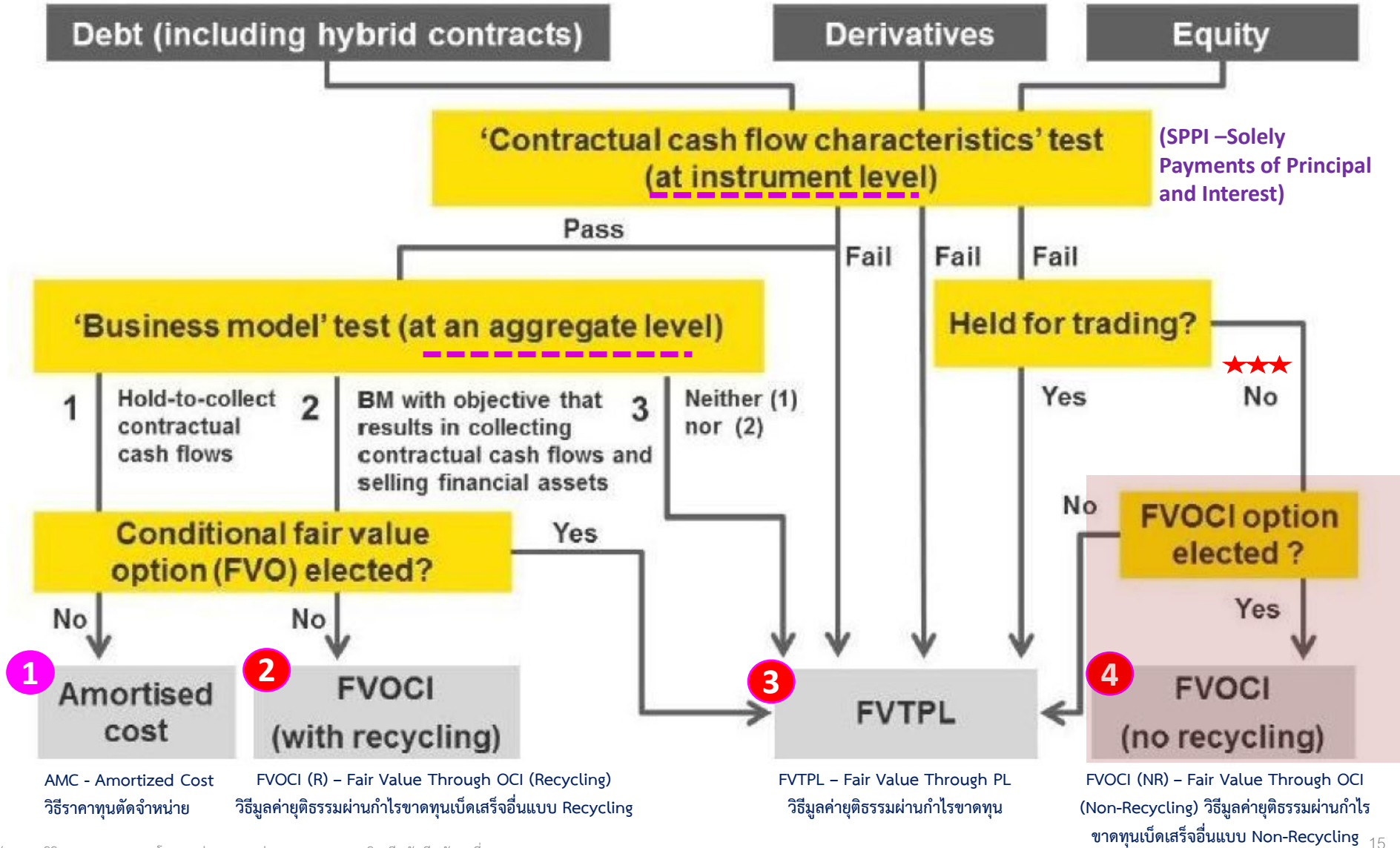
(5.1.3) แม้จะมีข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 5.1.1 ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการต้องวัดมูลค่า “ลูกหนี้การค้า” ด้วย “ราคาของรายการ (Transaction Price)” ตามที่กำหนดใน TFRS 15 ในกรณีที่ลูกหนี้การค้าไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญตามที่กำหนดใน TFRS 15 (หรือเมื่อกิจการใช้วิธีผ่อนปรนในทางปฏิบัติตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 63 ของ TFRS 15)

TFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน

การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่า

Financial Asset

Source: EY 2016, Applying IFRS: IFRS 9 for non-financial entities

TFRS 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สิน (Exit Price) ในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติ ระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่ วัดมูลค่า

เทคนิคการประเมินมูลค่า (Valuation Techniques) ที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมต้องใช้ข้อมูล (Input) ที่สามารถสังเกตได้ (Observable) ที่มีความเกี่ยวข้องให้มากที่สุดและใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ (Unobservable) ให้น้อยที่สุด

Input to Fair Value Hierarchy

Level 1	Quoted prices (unadjusted) in an active market for identical assets or liabilities that the entity can access at the measurement date
Level 2	Observable inputs other than quoted prices
Level 3	Unobservable inputs

➡ ราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันซึ่งกิจการสามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า

➡ ข้อมูลอื่นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในระดับ 1 ที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

➡ ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

www.surveyorsjournal.ie

Valuation Techniques

Market Approach	Prices and other relevant information are used to value the asset. The prices are obtained from market transactions involving identical or comparable assets or groups of assets and liabilities.
Income Approach	Future amounts (for example cash flows and income or expenses) are converted to a single current discounted amount.
Cost Approach	Reflects the amount that would be required currently to replace the service capacity of an asset (current replacement cost).

www.gaaaccounting.com

ตัวอย่างที่ 1

Face Value = 1,000 บาท

Coupon rate = 4%

EIR = 4%

Maturity = 3 ปี

Transaction Cost = 0 บาท

วิธี Amortized Cost

วันที่	เงินสดรับ	ดอกเบี้ยรับ	ส่วนเกิน/ส่วนลดมูลค่าฯ	ราคาทุน
	4%	4%	ตัดจำหน่าย	ตัดจำหน่าย
1 ม.ค. 25x1				1,000.00
31 ธ.ค. 25x1	40.00	40.00	0.00	1,000.00
31 ธ.ค. 25x2	40.00	40.00	0.00	1,000.00
31 ธ.ค. 25x3	40.00	40.00	0.00	1,000.00
	120.00	120.00	0.00	

$$1,000 = 40/(1.04) + 40/(1.04)^2 + 1,040/(1.04)^3$$

ตัวอย่างที่ 2

Face Value = 1,000 บาท

Coupon rate = 4%

EIR = 5%

Maturity = 3 ปี

Transaction Cost = 0 บาท

วิธี Amortized Cost

วันที่	เงินสดรับ	ดอกเบี้ยรับ	ส่วนเกิน/ส่วนลดมูลค่าฯ	ราคาทุน
	4%	5%	ตัดจำหน่าย	ตัดจำหน่าย
1 ม.ค. 25x1				972.77
31 ธ.ค. 25x1	40.00	48.64	8.64	981.41
31 ธ.ค. 25x2	40.00	49.07	9.07	990.48
31 ธ.ค. 25x3	40.00	49.52	9.52	1,000.00
	120.00	147.23	27.23	

$$972.77 = 40/(1.05) + 40/(1.05)^2 + 1,040/(1.05)^3$$

ตัวอย่างที่ 3

Face Value = 1,000 บาท

Coupon rate = 4%

EIR = 3%

Maturity = 3 ปี

Transaction Cost = 0 บาท

วิธี Amortized Cost

วันที่	เงินสดรับ	ดอกเบี้ยรับ	ส่วนเกิน/ส่วนลดมูลค่าฯ	ราคาทุน
	4%	3%	ตัดจำหน่าย	ตัดจำหน่าย
1 ม.ค. 25x1				1,028.29
31 ธ.ค. 25x1	40.00	30.85	9.15	1,019.14
31 ธ.ค. 25x2	40.00	30.57	9.43	1,009.71
31 ธ.ค. 25x3	40.00	30.29	9.71	1,000.00
	120.00	91.71	28.29	

$$1,028.29 = 40/(1.03) + 40/(1.03)^2 + 1,040/(1.03)^3$$

ตัวอย่างที่ 4

Face Value = 1,000 บาท

Coupon rate = 4%

EIR = ???

Maturity = 3 ปี

Transaction Cost = 30 บาท

วิธี Amortized Cost

วันที่	เงินสดรับ	ดอกเบี้ยรับ	ส่วนเกิน/ส่วนลดมูลค่าฯ	ราคาทุน
	4%	2.941%	ตัดจำหน่าย	ตัดจำหน่าย
1 ม.ค. 25x1				1,030.00
31 ธ.ค. 25x1	40.00	30.29	9.71	1,020.29
31 ธ.ค. 25x2	40.00	30.01	9.99	1,010.30
31 ธ.ค. 25x3	40.00	29.71	10.29	1,000.01
	120.00	90.01	29.99	

$$1,030 = 40/(1.02941) + 40/(1.02941)^2 + 1,040/(1.02941)^3$$

ตัวอย่างที่ 5 เหมือนตัวอย่างที่ 2 แต่ใช้วิธี Fair Value

วันที่	เงินสดรับ	ดอกเบี้ยรับ	ส่วนเกิน/ส่วนลดมูลค่าฯ	ราคาทุน	EIR	มูลค่ายุติธรรม	กำไร(ขาดทุน)
	4%	5%	ตัดจำหน่าย	ตัดจำหน่าย			ที่ยังไม่เกิดขึ้นฯ
1 ม.ค. 25x1				972.77	5.00%		-
31 ธ.ค. 25x1	40.00	48.64	8.64	981.41	4.75%	986.00	4.59
31 ธ.ค. 25x2	40.00	49.07	9.07	990.48			
31 ธ.ค. 25x3	40.00	49.52	9.52	1,000.00			
	120.00	147.23	27.23				

$$981.41 = 40/(1.05) + 1,040/(1.05)^2$$

$$986.00 = 40/(1.0475) + 1,040/(1.0475)^2 \text{ --- สมมติ Flat Term Structure}$$

TFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน

FVTPL = Fair Value Through Profit or Loss, FVOCI = Fair Value Through Other Comprehensive Income, (R) = Recycling, (NR) = Non-Recycling, AMC = Amortized Cost, HC = Hold to Collect, HCS = Hold to Collect and Sell

สินทรัพย์ทางการเงินโดยทั่วไป	ก่อน 2563	ตั้งแต่ 2563 (TFRS 9)
ตราสารหนี้- หลักทรัพย์เพื่อค้า	FVTPL	“อื่น”--- FVTPL
ตราสารหนี้- หลักทรัพย์เพื่อขาย	FVOCI (R)	“HCS”--- FVOCI (R) <i>or FVTPL as option</i>
ตราสารหนี้ที่ถือจนครบกำหนด	AMC	“HC” --- AMC <i>or FVTPL as option</i>
เงินให้กู้ยืมบุคคลหรือกิจการ ★	<i>AMC ?</i>	AMC
ลูกหนี้การค้า/ตัวเงินรับ	<i>AMC ?</i>	AMC
ตราสารทุน- หลักทรัพย์เพื่อค้า	FVTPL	“Trading” - FVTPL
ตราสารทุน- หลักทรัพย์เพื่อขาย ★	FVOCI (R)	“Non-Trading” FVTPL <i>or FVOCI (NR) as option</i>
ตราสารทุน- เงินลงทุนทั่วไป ★	Cost - Impairment	
ตราสารอนุพันธ์ ★	Disclosures	Hedging – FVTPL / FVOCI (R)
		Non-Hedging - FVTPL

TFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน

การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่า

Financial Liabilities

Examples of financial liabilities that are likely to be classified and measured either at amortised cost or at FVTPL include:

Amortised cost

- Trade payables
- Loan payables with standard interest rates (such as a benchmark rate plus a margin) or the host contract arising from a loan agreement which contains separable embedded derivatives
- Bank borrowings
- **Repurchase Agreement – REPO** ธุรกรรมซื้อคืน

FVTPL

- Interest rate swaps (not designated in a hedging relationship)
- Commodity futures/option contracts (not designated in a hedging relationship)
- Foreign exchange future/option contracts (not designated in a hedging relationship)
- Convertible note liabilities designated at FVTPL
- Contingent consideration payable that arises from one or more business combinations.

- **Securities Borrowing and Lending (SBL)** ธุรกรรมยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์

Source: BDO 2016, IFRS in Practice-IFRS 9

TFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน

Financial Liabilities

Own Credit Risk

Under IAS 39, all changes in the fair value of financial liabilities at fair value through profit or loss are recognised in profit or loss. However, under IFRS 9, where a financial liability has been designated at fair value through profit or loss, *fair value changes related to changes in the entity's own credit risk are recognised in other comprehensive income*, while all other fair value changes are recognised in profit or loss.

The requirement to recognise changes in fair value related to the entity's own credit risk in other comprehensive income does not apply to all financial liabilities measured at fair value through profit or loss, but rather only to financial liabilities designated at fair value through profit or loss. Therefore changes in fair value due to own credit risk for interest rate swaps and other derivatives are recognised in profit or loss.

Source: <https://www.bdo.nz/en-nz/microsites/accounting-alert-october-2018/accounting-for-financial-liabilities-under-ifs-9>

TFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน การด้อยค่า (Impairment)

1 General Approach (3-Stage Approach)

- ✓ ใช้สำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้ AMC และ FVOCI (R) โดยทั่วไป
- ✓ ใช้สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินอื่นที่ไม่สามารถใช้วิธี Simplified Approach หรือ Changes of Life-time Expected Loss-Approach ได้

2 Simplified Model (Life-time Expected Loss Approach)

- ✓ ตัวอย่างเช่น วิธี Provision Matrix
- ✓ บังคับ ใช้สำหรับ ลูกหนี้การค้า/ลูกหนี้/ Contract Asset -ระยะสั้นหรือที่ไม่มีองค์ประกอบของต้นทุนการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญ
- ✓ เป็นทางเลือก สำหรับ ลูกหนี้การค้า/ลูกหนี้/ Contract Asset -ที่มีองค์ประกอบของต้นทุนการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญ (หากไม่ใช่ General Approach)
- ✓ เป็นทางเลือก สำหรับ ลูกหนี้ที่เกิดจากสัญญาเช่าการเงิน (หากไม่ใช่ General Approach)

3 Changes of Life-time Expected Loss Approach

- ✓ ใช้สำหรับ Purchased or Originated Credit-impaired Assets (POCI Assets)

Expected Credit Loss (ECL)

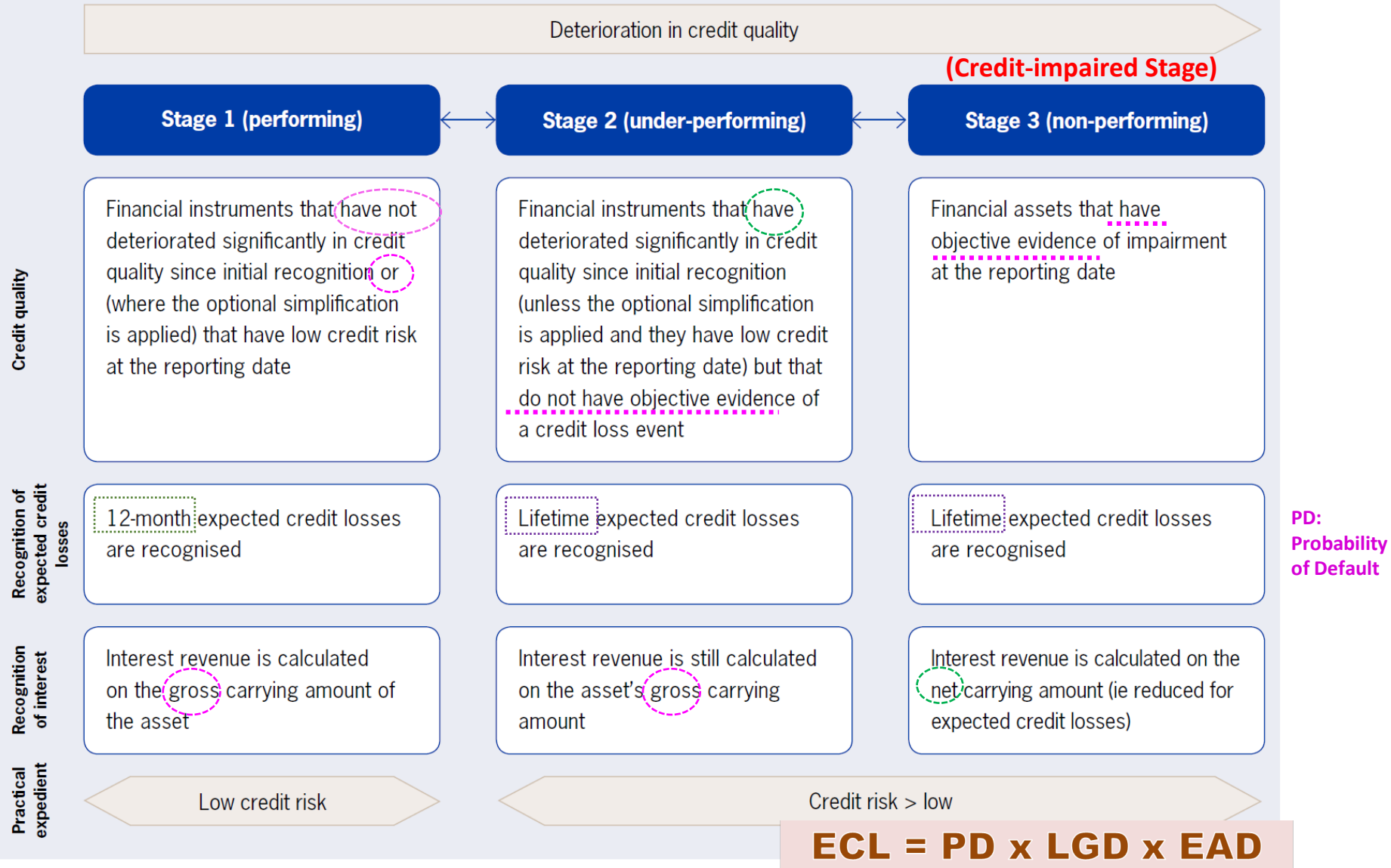
- debt instruments measured at amortised cost
- debt instruments measured at fair value through other comprehensive income
- lease receivables
- contract assets (as defined in IFRS 15 'Revenue from Contracts with Customers')
- loan commitments that are not measured at fair value through profit or loss
- financial guarantee contracts (except those accounted for as insurance contracts).

Source: Get Ready For IFRS9, Grant Thornton 2016

TFRS 9 เครื่องมือทางการเงิน

General Approach (3-Stage Approach)

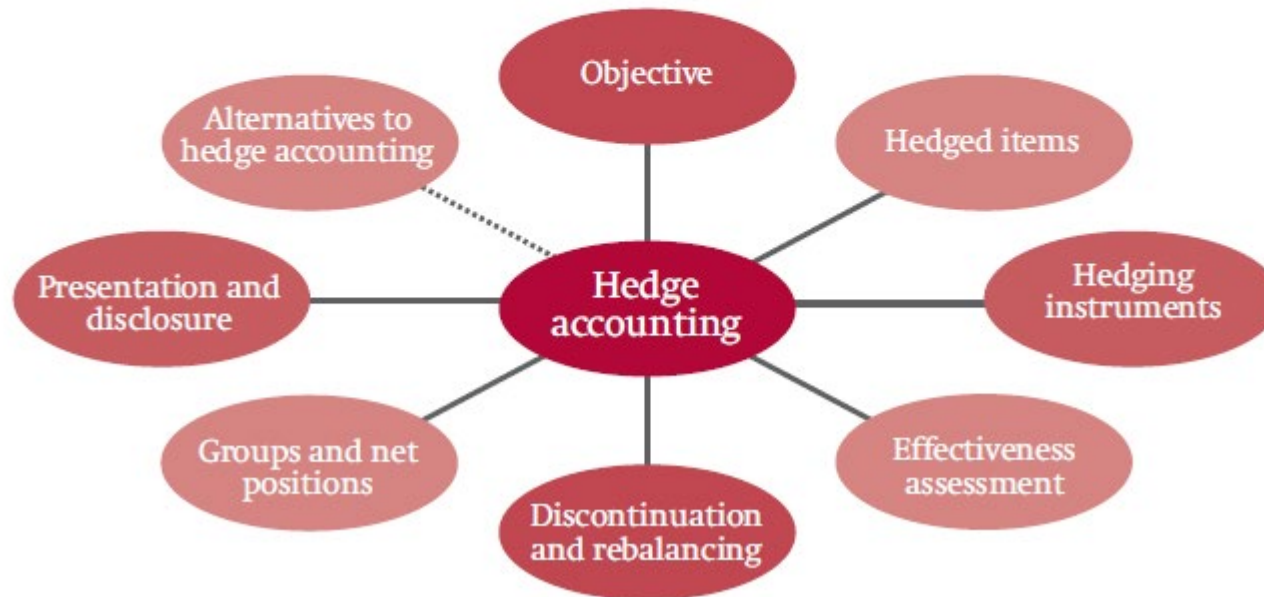
The three-stage process under the 'general approach' Source: Get Ready For IFRS9, Grant Thornton 2016

Hedge Accounting

Hedge accounting

Fundamental review of hedge accounting
Aspects reconsidered

IFRS 9 Financial Instruments-Project Summary, IFRS Foundation 2014

Hedge Accounting

Categories of hedges

19

Fair value hedge

- Hedge of the exposure to changes in FV of a recognised asset or liability or an unrecognised firm commitment, or a component of any such item, that is attributable to a particular risk and could affect profit or loss.
- Example: hedge of exposure to changes in the fair value of a fixed-rate debt instrument arising from changes in interest rates.

Cash flow hedge

- Hedge of the exposure to variability in cash flows that is attributable to a particular risk associated with all, or a component of, a recognised asset or liability (such as all or some future interest payments on variable-rate debt) or a highly probable forecast transaction, and could affect profit or loss.
- Example: the use of a swap to change floating rate debt (whether measured at amortised cost or fair value) to fixed-rate debt (ie a hedge of a future transaction in which the future cash flows being hedged are the future interest payments).

Hedge of a net investment in a foreign operation

- As defined in IAS 21 *The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates* (amount of the reporting entity's interest in the net assets of that operation)

TFRS 7 การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

Risk Disclosures

